

ZALABAKSA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

Összefoglaló Jelentés a 2025. évi belső ellenőrzési tevékenységről

A. Vezetői összefoglaló

A költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011.(XII.31.) Kormányrendelet (Ber.) 48. §-a alapján, az államháztartásért felelős miniszter által közzétett módszertani útmutató figyelembevételével elkészített összefoglaló éves ellenőrzési jelentés készül.

Az összefoglaló éves ellenőrzési jelentés célja:

1. Segíteni kívánja a képviselő-testületet abban, hogy áttekinthesse, értékelhesse az önkormányzat és költségvetési szervei tárgyévi belső ellenőrzési tevékenységét, az ellenőrzési tervek teljesítését, valamint a belső ellenőrzési tevékenység által tett megállapítások hasznosítását.
2. A vezetői felelősség/elszámoltathatóság rendszerének keretein belül a költségvetési szervek vezetői tudatos felelősséget vállalnak a jelentés elkészítéséért, figyelembe véve azt, hogy a beszámolás célja a Kormány tájékoztatása a belső kontrollrendszer működéséről.
3. Cél az átláthatóság biztosítása a nyilvánosság megteremtésével annak érdekében, hogy a képviselő testület saját szervezete irányításával és feladatellátásának gyakorlatával is példát mutasson. A beszámolók elkészítése, majd megtárgyalása lehetőséget ad a helyi önkormányzat és a hozzá tartozó költségvetési szervek ellenőrzési megállapításainak összegzésére, értékelésére.

A belső ellenőrzés „megfelelőnek” ítélte meg a 2025. évben ellenőrzött területeket, ugyanis gyakorlatilag minden tekintetben megfelelő belső kontrollokkal rendelkeznek, és minőségi teljesítményt mutatnak. A vizsgálati megállapítások alapvetően nem jeleznek komolyabb hiányosságot a belső ellenőrzési pontok vagy folyamatok rendszerében. Az ellenőrzési jelentésben közölt megállapítások nem utalnak alapvető gyenge pontokra a szervezeti egységek szintjén alkalmazott irányelvekben és eljárásokban. A vizsgált területeken gyakorlott, hozzáértő munkaerő dolgozik, akik képesek a célkitűzések megvalósítására, a kockázatok megfelelő kezelésére.

A belső ellenőri munkát 2025. évben az alábbi jogszabályok határozták meg:

- a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (Szt.),
- Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mötv.),
- az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. Törvény (Áht.),
- 368/2011. (XII.31.) Kormányrendelet az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról (Ávr.),

- A költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011.(XII.31.) Kormányrendelet (Ber.),
- az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I. 11.) Korm. rendelet (Áhsz.),
- az államháztartás számvitelének 2014. évi megváltozásával kapcsolatos feladatokról szóló 36/2013. (IX. 13.) NGM rendelet (NGM rendelet).

Az önkormányzatnál megteremtették a feltételeket a belső ellenőrzési rendszer működtetésére. A belső ellenőrzés folyamatos működésének eredményeként az önkormányzat gazdálkodásának színvonala jónak értékelhető.

Az önkormányzatnál Ber.-ben előírt határidőkben és formában elkészültek a tervek és beszámolók.

Az ellenőrzés végrehajtását igazoló dokumentumok (megbízólevél, ellenőrzési program, ellenőrzési jelentés) mind az önkormányzatnál, mind pedig a belső ellenőrnél rendelkezésre áll.

Az ellenőrzési jelentések megfeleltek a belső ellenőrzési kézikönyv előírásainak, továbbá a nemzetközi standardoknak és a Ber-nek. A belső ellenőr által tett javaslatok, ajánlások megvalósíthatóak voltak. A jelentésekben érdemi ajánlások és javaslatok születtek, amelyek tekintetében a polgármester, a jegyző és az önkormányzat dolgozói részéről alaki és tartalmi kifogás nem merült fel.

B. A belső ellenőrzés által végzett tevékenység bemutatása

I. Az ellenőrzési tervben foglalt feladatok teljesítésének értékelése:

1. A tárgyévvel vonatkozó éves ellenőrzési terv teljesítése, az ellenőrzések összesítése

A képviselő testület által 2024. november 21-én jóváhagyott 2025. éves belső ellenőrzési munkatervben az alábbi vizsgálatok kerültek meghatározásra:

- a) Az önkormányzat gazdálkodásának felülvizsgálata.

Soron kívüli ellenőrzésre az önkormányzatnál 2025. évben nem került sor.

A 2025. éves belső ellenőrzés során a képviselő-testület által jóváhagyott munkatervtől eltérés nem volt, továbbá elmaradt ellenőrzések sem voltak. Év közben a képviselő-testület a 2025. éves belső ellenőrzési munkatervet nem módosította.

Az ellenőrzési tevékenység a jegyző által kiadott megbízólevél és a belső ellenőrzési vezető által készített vizsgálati program alapján került végrehajtásra.

Az ellenőrzésről vizsgálati jelentés készült. Az ellenőrzés megállapításai, a jegyző folyamatos tájékoztatása mellett realizáló megbeszéléseken is ismertetésre kerültek.

A belső ellenőrzés az önkormányzat belső ellenőrzési kézikönyve előírásait követte, az abban rögzített iratminták alkalmazásra kerültek.

Az ellenőrzési jelentés megfelelt a belső ellenőrzési kézikönyv előírásainak, továbbá a nemzetközi standardoknak és a Ber-nek.

A belső ellenőr által tett javaslatok, ajánlások megvalósíthatóak voltak. A jelentésben érdemi ajánlások és javaslatok születtek, amelyek tekintetében a polgármester, a jegyző és az önkormányzat dolgozói részéről alaki és tartalmi kifogás nem merült fel.

Az egyes ellenőrzések bemutatása:

a) Az önkormányzat gazdálkodásának felülvizsgálata.

Az ellenőrzés:

- Célja: a gazdálkodás hatékonyságának értékelése.
- Tárgya: az éves beszámoló adataiból a pénzügyi-jövedelmi és likviditási helyzetéről elemzés készítése
- Terjedelme: 3 év
- Időszaka: 2022. január 01-től, 2024. december 31-ig
- Módszere: megbízhatósági ellenőrzés.

Zalabaksa Község Önkormányzata 2025. évi belső ellenőrzési munkatervében foglaltak teljesültek.

2. *Az ellenőrzések során büntető-, szabálysértési, kártérítési, illetve fegyelmi eljárás megindítására okot adó cselekmény, mulasztás vagy hiányosság gyanúja kapcsán tett jelentések száma és rövid összefoglalása*

A belső ellenőrzés során nem merült fel olyan tény vagy adat, amely alapján az önkormányzat, a Hivatal dolgozóival szemben fegyelmi felelősségre vonásra, anyagi kártérítésre, szabálysértési, vagy büntető eljárásra kellett volna sort keríteni.

II. A bizonyosságot adó tevékenységet elősegítő és akadályozó tényezők bemutatása

Önértékelés alapján kerül bemutatásra és értékelésre a belső ellenőrzési tevékenység ellátásának minősége, az adott évben rendelkezésre álló személyi és tárgyi feltételek, valamint a belső ellenőrzési tevékenység ellátását elősegítő és akadályozó tényezők.

1. *A belső ellenőrzési egység humánerőforrás-ellátottsága*

Az önkormányzat saját belső ellenőrzési rendszerét, személyi és tárgyi feltételeit már korábban kialakították, annak folyamatos működését biztosítja.

Az önkormányzat vállalkozói szerződés alapján a belső ellenőrzési tevékenységet külső szakértő (KAVAR BT 8900 Zalaegerszeg Kinizsi P. u. 14/A.) gazdasági társasággal végezteti.

A gazdasági társaság több függetlenített belső ellenőrrel is rendelkezik, a központi jogszabályokban előírt szakmai és képzési követelményeknek teljeskörűen megfelel. Az államháztartásért felelős miniszter engedélyezte belső ellenőrzési tevékenységét regisztrációs szám: 5113493 és 5113494.

Belső ellenőrök a kötelezően előírt (ÁBPE I.) vizsgával rendelkeznek, a kétévenkénti ÁBPE II. folyamatos továbbképzéseken vesznek részt és nemcsak elméleti, hanem több mint 25 éves gyakorlati tapasztalattal is rendelkeznek.

Belső ellenőrök a kezdetektől fogva tagjai a Belső Ellenőrök Magyarországi Fórumának (BEMAFOR), így az államháztartás belső kontrollrendszerének változásairól első kézből értesülnek.

2. *A belső ellenőrzési egység és a belső ellenőrök szervezeti és funkcionális függetlenségének biztosítása*

A belső ellenőr munkáját közvetlenül a jegyző irányítása alatt látta el.

A belső ellenőr funkcionális függetlensége biztosított, a belső ellenőr az önkormányzat szervezeti hierarchiájába „beépült”.

A belső ellenőr és a gazdálkodással foglalkozók között folyamatos konzultációk történnek, amely során ismeret cserére is sor kerül, az önkormányzat „életében” a belső ellenőrzés folyamatosan jelen van.

3. *Összeférhetetlenségi esetek*

A belső ellenőr nem vesz részt az önkormányzat operatív működésével kapcsolatos feladatok ellátásában, mint pl.:

- az önkormányzat működésével kapcsolatos döntések meghozatalában
- bármely végrehajtási vagy irányítási tevékenységében;
- pénzügyi tranzakciók kezdeményezésében, jóváhagyásában; stb.

Összeférhetetlenség miatt 2025. évben belső ellenőrzés nem maradt el.

4. *A belső ellenőri jogokkal kapcsolatos esetleges korlátozások bemutatása*

A belső ellenőr, a Ber-ben megfogalmazott jogosultságokkal kapcsolatos problémákkal, korlátozásokkal nem találkozott, így többek között:

- az ellenőrzött szervek valamennyi helyiségeibe beléphetett;
- az ellenőrzött szerveknél az ellenőrzés tárgyához kapcsolódó, minden kért iratba betekinthetett;
- az ellenőrzött szervek vezetőjétől és bármely alkalmazottjától írásban vagy szóban információt kérhetett;

5. *A belső ellenőrzés végrehajtását akadályozó tényezők*

A tárgyi feltételek tekintetében a belső ellenőr saját gépkocsijával közlekedik, jelentéseit, saját számítógépével írja. Tárgyi feltételekre vonatkozó igénnyel az önkormányzat felé nem lépett fel.

Az ellenőrzési rendszer kialakítása során akadályozó tényezőkkel nem szembesült, az ellenőrzött szervek dolgozói munkáját segítették.

Az információ áramlás biztosított volt, ugyanis az ellenőrzött szervek vezetőjétől és bármely alkalmazottjától írásban vagy szóban kért információra a megfelelő időben, a belső ellenőrzést segítő választ kapott.

6. Az ellenőrzések nyilvántartása

A belső ellenőrzési vezető az elvégzett belső ellenőrzésekről a Ber. szerinti nyilvántartást vezeti, valamint gondoskodik az ellenőrzési dokumentumok megőrzéséről, illetve a dokumentumok és adatok szabályszerű, biztonságos tárolásáról, saját telephelyén.

7. Az ellenőrzési tevékenység fejlesztésére vonatkozó javaslatok

A kormány a költségvetési szervek belső ellenőrzési tevékenységét fontosnak tartja, de ehhez külön nevesített anyagi támogatást nem biztosít.

A belső ellenőrzés megszervezését, a működéséhez szükséges anyagi, tárgyi és személyi erőforrásokat az önkormányzatnak kell előteremtenie. Az Áht., valamint a Ber. a belső ellenőrzési tevékenységeket a jegyző felelősségi körébe utalja

Az önkormányzat anyagi lehetőségeinek figyelembevételével került sor a 2025. éves belső ellenőrzési munkaterv kidolgozására.

A Belső Ellenőrök Magyarországi Fóruma (BEMAFOR) az államháztartás belső kontrollrendszerének szakmai fejlesztését folyamatosan biztosítja.

Az Állami Számvevőszék (ÁSZ) és a Magyar Államkincstár (MÁK) is folyamatosan figyelemmel kíséri és értékeli az önkormányzat belső kontrollrendszerét, illetve integritásának kialakítását. A vizsgálatok során elsősorban elméleti, de egyre több területen gyakorlati megoldásokban is útmutatással szolgálnak.

III. A tanácsadó tevékenység bemutatása

A belső ellenőrzést végző gazdasági társasággal kötött szerződésben is rögzítésre került a tanácsadói tevékenység végrehajtásának kötelezettsége. A tanácsadói tevékenységet azonban külön írásbeli és szóbeli felkérés nélkül is gyakorlatilag kötetlen időben és témában biztosította a belső ellenőr.

A tanácsadói tevékenység egyrészt aktuális számviteli, gazdálkodási kérdésekre terjedt ki, másrészt az aktuális belső ellenőrzési tárgyházhoz kapcsolódott. Ezzel került biztosításra a felmerült hibák, hiányosságok minél hatékonyabb realizálása. A tanácsadói tevékenység pontosan a kötetlensége okán külön dokumentálásra nem került.

C. A belső kontrollrendszer működésének értékelése ellenőrzési tapasztalatok alapján

I. A belső kontrollrendszer szabályszerűségének, gazdaságosságának, hatékonyságának és eredményességének növelése, javítása érdekében tett fontosabb javaslatok

- a) Az önkormányzat gazdálkodásának felülvizsgálata.

Zalabaksa Község Önkormányzata 2025. évi belső ellenőrzési munkatervében előírtak alapján került sor az önkormányzat gazdálkodásának felülvizsgálatára.

Az ellenőrzést Zalabaksai Közös Önkormányzati Hivatalnál (továbbiakban: Hivatal), a jegyző 2025. május 21-én kiadott megbízó levele és a belső ellenőrzési vezető vizsgálati programja alapján.

A gazdálkodás elemzésére a Magyar Államkincstár felé szolgáltatott adatok alapján került sor. A gazdálkodással kapcsolatos elemző munka a 2022. január 1. és 2024. december 31. közötti 3 éves időintervallumot ölelte fel.

Az önkormányzatnál a belső ellenőrzés tárgyát érintő külső ellenőrzés a vizsgált időszakban nem volt.

A belső ellenőrzés során nem merült fel olyan tény vagy adat, amely alapján a Hivatal dolgozóival szemben fegyelmi felelősségre vonásra, anyagi kártérítésre, szabálysértési, vagy büntető eljárásra kellett volna sort keríteni.

A helyszíni ellenőrzés során a Hivatal dolgozói vizsgálatunkat segítették, az ellenőrzés megszakítására vagy felfüggesztésére nem került sor.

A vizsgálat tapasztalatait a 2025. november 10-én kelt vizsgálati jelentésben foglaltuk össze. Az önkormányzatnál a megállapításokkal kapcsolatban írásbeli észrevétel nem született.

A helyszíni vizsgálat észrevételek, javaslatok nem születtek.

II. A belső kontrollrendszer öt elemének értékelése

1. Kontrollkörnyezet:

Az önkormányzat valamennyi belső szabállyal rendelkezik. A szabályzatokat jóváhagyták és hatályba helyezték.

A szabályzatok a pénzügyi-gazdasági munkához megfelelő alapot biztosítottak.

A szabályzatokat valamennyi érintett költségvetési szervre kiterjesztették, a szabályzatokat a jegyző hagyta jóvá.

A szabályzatokban meghatározták az egyes jogokat gyakorlók feladatait és hatásköreit is, továbbá a helyettesítés rendjére történő meghatalmazásokat is, továbbá egységes, áttekinthető szerkezetben szabályozták a jogkörök gyakorlására jogosultakat.

2. Kockázatkezelés:

A kockázatok legutolsó felmérésére 2020. januárban került sor. Ennek keretében az önkormányzatot érintő valamennyi területen felmérésre kerültek a kockázati tényezők.

Az önkormányzat rendelkezik külön Integrált kockázatkezelési szabállyal is, amelyben részletesen bemutatásra kerül:

- a kockázatok meghatározása és felmérése,
- a kockázatok elemzése,
- a kockázatok kezelése, továbbá
- integritás.

3. *Kontrolltevékenységek:*

Az önkormányzat vezetőinek kötelessége és felelőssége az általuk irányított szervezeti egység működésének ellenőrzése és az előírástól eltérő gyakorlat megszüntetése, vagy a megszüntetést segítő javaslatok megtétele.

E feladat ellátásának eszköze a belső kontrollrendszer részét képező, a törvényi (Áht) és kormányrendeletben előírt (Ávr.) kötelezettség alapján kialakított vezetői ellenőrzés, amelynek helyben alkalmazott módszereit az adott folyamat jellegétől, tartalmától függően a vezetés iránymutatásait figyelembe véve a folyamatgazdák határozzák meg.

A vezetők által alkalmazott vezetői ellenőrzések különböző módszerei az automatikus kontrollokkal együtt biztosították, hogy egyetlen terület sem maradt felügyelet, ellenőrzés nélkül.

4. *Információ és kommunikáció:*

A helyszíni vizsgálat során az önkormányzat vezetésével, továbbá a Hivatal dolgozóival több esetben is interjú készült, illetve megbeszéléseket folytattunk.

A vezetők a belső ellenőrzés rendelkezésére álltak, valamennyi információt rendelkezésre bocsátottak.

Az alkalmazottak mind az adatszolgáltatás tekintetében, mind pedig a kérdések megválaszolásában együttműködőek voltak, valamennyi kért adatot és információt a belső ellenőrzés rendelkezésére bocsátottak.

A jelentés tervezetét először az alkalmazottakkal ismertette meg a belső ellenőr. Ezen egyeztetés konstruktívnak bizonyult és a végleges ellenőrzési jelentés színvonalát növelte.

Az ellenőrzési jelentés véglegesítése előtt a vezetők is lehetőséget biztosítottak a tapasztalatok megbeszélésére.

A fentiek alapján került rögzítésre a „belső ellenőrzési egység és a belső ellenőrök szervezeti és funkcionális függetlenségének biztosítása” fejezetében foglalt megállapítás.

5. *Nyomon követési rendszer (Monitoring):*

A megbízhatósági ellenőrzés során hiányosságok feltárára nem kerültek, így végrehajtására intézkedési terv nem készült.

A belső ellenőrzés a fentiek következtében lezártnak tekinthető.

Az ellenőrzés tapasztalatai szerint a vizsgált területek alacsony kockázatúnak minősíthető, ezért utóvizsgálat nem javasolt.

D. Az intézkedési tervek megvalósítása

A belső ellenőrzés által tett ajánlásokra, javaslatokra készített intézkedési tervek végrehajtásának és nyomon követésének tapasztalatai az alábbiak voltak.

- a) Az önkormányzat gazdálkodásának felülvizsgálata.
Tekintettel arra a tényre, hogy a helyszíni vizsgálat során a belső ellenőrzés hibát, hiányosságot nem tapasztalt, javaslatokat sem születtek, továbbá intézkedési terv készítése sem indokolt.
Ettől függetlenül a helyszíni ellenőrzés során felmerült kisebb szakmai kérdésekben a megbeszéltek szerint javasolt eljárni.

Zalaegerszeg, 2026. február 13.

Kiss Csaba
belső ellenőrzési vezető